

Krizová zařízení jsou kvůli systému v existenční tísní

Při únorovém setkání v Rodinném centru Kroměříž se k financování zařízení vyjádřili senátor Zdeněk Papoušek, starosta města Jaroslav Němec i ředitelka Rodinného centra Kroměříž Eliška Petruchová.

Kroměříž (pm) - Prosinec, leden, únor. Tyto tři měsíce jsou v zařízeních pro děti vyžadujících okamžitou pomoc (ZDVOP) doslova kritické. Kvůli pozdnímu rozdělování financí totiž stát ani tentokrát neposlal včas ZDVOPům peníze, z nichž se dětem, o které se pracovníci v zařízeních starají, platí třeba i jídlo. Do nezáviděníhodné situace se každý rok dostává také Rodinné centrum Kroměříž, kde momentálně žije dvanáct osiřelých či dříve týraných dětí. Peníze za loňský prosinec obdrželo až na konci února.

„Zařízení musejí každý z těchto měsíců dokrývat ze svého. A takto postupujeme už osmnáct let. Každá vláda nám slibuje změnu, ale vždycky se to jen odsunulo na později. Stát si u nás krizovou péči objednával, ale neplatí ji tak, jak by měl.“

posteskla si ředitelka Rodinného centra v Kroměříži Eliška Petruchová.

Vyjádřeno čísly: Rodinné centrum Kroměříž musí každý nezajištěný měsíc sehnat 300 tisíc korun po vlastní ose - přes sponzory, drobné dárcy nebo sbírky.

ZDVOP jsou zařízení, která musejí být připravena v jakoukoli denní i noční hodinu převzít do krátkodobé péče dítě nebo i více dětí v situaci, kdy se o ně vlastní rodiče nemožnou postarat. Patří sem i případy týraní či zneužívání dětí. Ve ZDVOPech jsou pak děti do doby, než se najde dlouhodobé řešení jejich situace, ať už jde o návrat do rodiny, péstounskou péči, adopci či v krajním případě umístění do ústavu.

Rodinné centrum vidí velkou nespravedlnost i v neproplácení

dnů, kdy jsou děti na pobytech u svých příbuzných, budoucích náhradních rodin nebo třeba na tábořích. Za tyto dny ZDVOPy nepobírají žádný příspěvek, současně ale musejí mít místo pro dané dítě připravené. „Maminka jednoho dítěte umírala na rakovinu. To dítě se s ní jelo na dva dny v podstatě už jen rozloučit. I to stačilo, aby se na ty dny zastavil státní příspěvek na dítě. Je to hyenismus,“ vzpomněla na jeden z případů Eliška Petruchová. Současný zákon totiž přiznává příspěvek pouze za dobu, kdy je v nich umístěné dítě, a to ve výši 22 800 korun měsíčně.

Nadějí teď má vzbuzovat novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí, která by měla zajistit sociálním zařízením jistotu trvalého financování a existence. Brzy ji má projednávat Poslanecká sněmovna.

Dívka je v centru už jedenáct let. Cítím se tu jako doma, tvrdí

Kroměříž (pm) - V kroměřížském Klokánku, dnes s názvem Rodinné centrum žije Nikola už jedenáct let. V době, kdy do zařízení poprvé přišla, byla teprve sedmiletou holčičkou. Po nešťastných událostech v její rodině a nutném přemístění do Klokánku se kroměřížské centrum stalo jejím skutečným domovem. „Tu dobu, kdy jsem tu poprvé přišla, si už moc nepamatuju. Ale od začátku jsou na mě všichni moc hodní. Já tety beru jako vlastní rodinu. Cítím se tu jako doma,“ řekla Nikola.

Dnes sedmnáctiletá dívka se v Kroměříži narodila a město samozřejmě dobře zná. „Vůbec nejraději chodím v létě na koupaliště. Hrozně

ráda plavu,“ svěřila se Nikola, které bude letos v červnu už osmnáct let. Kvůli brzké plnoletosti bude muset řešit svoji budoucnost. A to i v souvislosti s bydlením. „Těžko se mi to tady bude opouštět,“ prozradila s tím, že centrum jí zřejmě pomůže s hledáním vhodného bytu.

Důležitým aspektem dospívajícího člověka je také vzdělání. Nikola se brzy vyučí cukrárkou. „Přemýšlím ale, že bych si udělala ještě jednu školu. Uvažuju i o povolání prodavačky. Baví mě totiž počítat a nějaké zkušenosti s prodáváním jsem už získala. Na druhou stranu mě cukrařina baví taky,“ nechává si Nikola všechny dveře otevřené.

JAK TO VIDÍ MĚSTO?

Rodinné centrum Kroměříž je jediným zařízením ve Zlínském kraji, které do péče přijímá i děti vyššího věku. Přesto se kvůli současnému systému financování dostává každoročně do potíží. Město si podle slov starosty Jaroslava Němce je vědomo nezastupitelné práce, které Rodinné centrum pro děti dělá. I proto na konci minulého roku odkoupilo za zhruba 7,5 milionu korun od Fondu ohrožených dětí budovu v Kollárově ulici, v níž zařízení sídlí. „Víme, jak je tato služba potřebná. Možná se to nezdá, ale těch problémových dětí v regionu je celá řada,“ uvedl starosta. I v současném volebním období radnice poskytla Rodinnému centru půjčku, aby zařízení překonalo zejména kritické období na přelomu starého a nového roku. Všichni si ale uvědomují, že půjčkami zpožděné platby neustále řešit nejdou. Proto věří v řešení dané novým zákonem.

Senátor: Nastavení financování je nedostačující a špatné

Kroměříž - V systému financování více než padesáti zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP) to má znamenat velký průlom. Do novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí, kterou zpracoval a ke schválení v parlamentu předkládá senátor Zdeněk Papoušek (KDU-ČSL), vkládá velké naděje nejen ředitelka Rodinného centra Kroměříž Eliška Petruchová. O tom, co přesně se novelou v systému změní, hovořil v rozhovoru sám předkladatel Papoušek, který dříve pracoval ve Fondu ohrožených dětí (FOD).

Co se stane, když novela v předloženém znění parlamentem neprojde? Budete ji ještě nějak upravovat? Nebo vyvine te jinou aktivitu?

Pevně věřím, že novela půjde. Kdyby neprošla, pak asi spadne pod stůl. Těžko by se totiž stihla znovu projednat ještě do podzimních sněmovních voleb. V takovém případě bych uvítal nějakou kratší cestu, tedy že by ten návrh podala vláda, případně některý z poslanců. Nejde mi o nějaké politické body, ale o pomoc těmto zařízením.

V současnosti stát dává na jedno dítě téměř 23 tisíc korun měsíčně. Přestože jsou v Rodinném centru všechna lůžka zaplněná, zařízení musí

být vždy připraveno pro přijetí naléhavého případu v kteroukoliv hodinu pro krátkodobou péči. Bude tedy brát peníze i za lůžka, která nejsou využívána?

S tím právě novela zákona počítá. Spočívá v tom zásadní rozdíl. V důsledku toho, že se nyní dává příspěvek na dítě pouze v době, kdy je dítě v zařízení fyzicky přítomné, tato zařízení žijí ve velké nejistotě, nestabilitě. V době, kdy je dítě na delší dobu ze zařízení pryč, je například na zkoušku v náhradní rodině, na táboře nebo u příbuzných, zařízení nedostává ani korunu. Musí přitom platit mzdy pracovním, platit energie a podobně. Každé zařízení je pak donucené hledat peníze po vlastní ose - získává příspěvek a

dotace z různých zdrojů. Nastavení financování je opravdu nedostačující a špatné. Financování závislé pouze na přítomnosti dítěte vytváří existenční problémy zvláště malým samostatným zařízením. Proto je nejvyšší čas upravit to zákonem.

Počítáte s tím, že v případě schválení novely půjde o navýšení ze státního rozpočtu na desítky krizových zařízení ZDVOP o 107 milionů korun. Bude to stačit?

Je to samozřejmě scénář, který se nemusí splnit. Krajům zůstane kompetence říci, jaká je společenská potřeba těchto zařízení. Domnívám se ale, že nikdo na kraji po prostudování situace neshledá zařízení jako nepotřebná. Systém by podle novely měl být přehlednější a racionálnější.

V případě zařízení, ve kterém je 12 dětí, by šlo o navýšení o nějakých čtyřicet tisíc korun za

měsíc. Není to zanedbatelný rozdíl?

Když jsem tu novelu připravoval, tak se to samozřejmě různě propočítávalo. Proběhla jednání se zástupci těchto zařízení, ať už jsme je přímo navštívili nebo jsme diskutovali na malé konferenci na půdě Poslanecké sněmovny. S mým návrhem všichni zástupci ZDVOPů souhlasili a říkali, že by jim to mělo stačit. Samozřejmě praxe ukáže, jestli je to správně nastaveno. Zdá se ale, že by to fungovat mělo.

Zařízení by dostávala i peníze na dítě podle jeho věku. Měsíčně od 4 500 korun do zhruba 6 500 korun. Jak se přesně tyto příspěvky budou rozlišovat?

Částka, kterou by ZDVOPy měly získávat, je rozdělena na fixní částku, tedy asi dvacet tisíc na lůžko, a pak na tu variabilní, tedy podle věku dítěte. Na děti nižšího věku by šlo alespoň

4 500 korun, na ty nejstarší děti pak zhruba šest tisíc. Kopíruje to příspěvek, který dostávají přechodní pěstouni. Ti dostávají dvacet tisíc na lůžko a potom rovněž částku od 4 500 korun do asi 6 300 korun.

Kdy by podle vás mohla ta novela zákona začít fungovat, pokud bude schválena?

Pokud se schvaluje komplikovanější novela, zákon je účinný po třech nebo šesti měsících. Ale v tomto případě se jedná o jednoduchou novelu, u které nejsou nutné nějaké výrazné přípravy. Myslím, že by mohla vejít v účinnost v poměrně krátkém rozmezí po schválení, například jeden měsíc. Samozřejmě je důležité, aby platila co nejdříve, protože to volání po změně je patrně už mnoho let. Sám to vím z vlastní zkušenosti, protože jsem pracoval ve Fondu ohrožených dětí. Víím, že ta zařízení opravdu živoří a některá právě kvůli tomuto už zanikla.

Jak chcete zajistit, aby příspěvky na lůžko v případě schválení novely nepřicházely v podobném zpoždění, jako je tomu nyní při povinnosti státu platit na děti v krizových zařízeních?

Myslím, že k tomu nedojde, protože to bude jasně a pevně nastaveno. Musí se jasně stanovit, že tyto peníze budou vypláceny v přesně stanovenou dobu, aby k těmto zpožděním už nadále nedocházelo.

